

Sygn. akt VIII U 1144/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 października 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia (del.) Magdalena Kimel
Protokolant	Justyna Jarzombek

po rozpoznaniu w dniu 11 października 2019 r. w Gliwicach

sprawy K. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

przy udziale (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania K. T.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 17 kwietnia 2019 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, iż K. T. jako pracownik u płatnika składek (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu, wypadkowemu od dnia 1 września 2018r.

(-) SSR del. Magdalena Kimel

Sygn. akt VIII U 1144/19

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 kwietnia 2019 r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. działając na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1 oraz art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. a) ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 58 § 1-2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny stwierdził, że ubezpieczona K. T. jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od 1 września 2018r. Zdaniem organu rentowego takie okoliczności sprawy jak krótki okres podlegania ubezpieczeniom, szybkie zaprzestanie pracy, znajomość z Prezesem Zarządu (...) Sp. z o.o., fakt, że w okresie poprzedzającym ubezpieczona nie była zgłoszona do ubezpieczeń społecznych oraz brak faktycznych dowodów na wykonywanie pracy wskazują na to, że potrzeba zgłoszenia do ubezpieczeń ubezpieczonej wystąpiła

tylko z uwagi na możliwość skorzystania ze świadczeń z ubezpieczenia chorobowego, co jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego oraz ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa.

Z powyższą decyzją nie zgodziła się ubezpieczona. Wniosła odwołanie, w którym domagała się zmiany zaskarżonej decyzji poprzez stwierdzenie, że w okresie od 1 września 2018 r. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu z tytułu zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. Wskazała, że faktycznie pracowała dla (...) Sp. z o.o., a jej choroba nie była fikcją. Zaznaczyła, że posiada wyższe wykształcenie, biegle posługuje się 5 językami obcymi oraz pozyskała dla (...) Sp. z o.o. ważnego klienta, tj. M. E. przy budowie odcinka S-5 koło L.. W wyniku tej umowy (...) Sp. z o.o. osiągnęła zysk w kwocie ok. 500 000 zł. Wskazała nadto, że w dniu 7 maja 2019 r. wróciła do pracy na dotychczasowe stanowiska i obecnie prowadzi daleko zaawansowane rozmowy z firmą (...) na dodatkowe prace przy budowie dróg (...) we wschodniej części Polski.

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko i wniósł o oddalenie odwołania. Domagał się również zasądzenia od ubezpieczonej na swoją rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(...) Sp. z o.o. reprezentowana przez Prezesa Zarządu poparła stanowisko ubezpieczonej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. w G. (dalej w treści: (...)) zajmuje się przede wszystkim robotami związanymi z budową dróg i autostrad oraz robotami budowlanymi specjalistycznymi. Od 27 września 2017 r. Prezesem Zarządu jest W. K.. Obecnie zatrudnia około 20 pracowników. Zleca również wykonywanie poszczególnych prac podwykonawcom.

Ubezpieczona K. T. ukończyła Akademię (...) w K. w 2010 r. Następnie w okresie od 2010 r. do 2017 r. pracowała w Holandii na stanowisku menadżera w firmie świadczącej usługi budowlane. Otrzymywała tam wynagrodzenie przekraczające kwotę 15 000 zł netto miesięcznie.

Ubezpieczona po powrocie do Polski szukała pracy. W związku z tym, że od 2010 r. pracowała w branży budowlanej, miała własną bazę przedsiębiorców, także tych z którymi kiedyś współpracowała.

W maju 2018 r. ubezpieczona rozmawiała z W. P. (...) o możliwości rozwoju jego przedsiębiorstwa. Jest to znajomy jej rodziców. Wskazała, że mogłaby pozyskać dla niego korzystny kontrakt na podwykonawstwo robót przy budowie dróg. Podczas tego spotkania ustalono, że od pozyskania kontrahenta zależeć będzie późniejsza współpraca z ubezpieczoną w ramach stosunku pracy.

Pierwszy kontrakt jaki pozyskała ubezpieczona dla (...) był związany z budową drogi (...) w L.. Podpisano go z firmą (...) w czerwcu 2018 r. W związku z podpisaniem ww. umowy, ubezpieczonej zaproponowano (zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami) podjęcie zatrudnienia w ramach umowy o pracę w (...). Ostatecznie po kilku aneksach wartość kontraktu pozyskanego przez ubezpieczoną wyniosła ok. 2 500 000 zł, a (...) osiągnął zysk wynoszący 500 000 zł.

W orzeczeniu lekarskim z dnia 2 sierpnia 2018 r. uznano, że ubezpieczona jest zdolna do pracy na stanowisku manager w (...). Datę następnego badania okresowego wyznaczono na dzień 8 sierpnia 2023.

W dniu 10 sierpnia 2018 r. ubezpieczona podpisała umowę o pracę z (...) na czas nieokreślony na stanowisku manager w wymiarze pełnego etatu. Wynagrodzenie ustalono na kwotę 14 000 zł brutto miesięcznie. Termin rozpoczęcia pracy wyznaczono na dzień 1 września 2018 r. Za miejsce wykonywania pracy wskazano G. oraz teren całego kraju.

Sytuacja finansowa (...) pozwalała na zatrudnienie ubezpieczonej z wynagrodzeniem miesięcznym w kwocie 14 000 zł brutto. Wynagrodzenie ubezpieczonej było wypłacane przelewem bankowym na wskazany przez nią rachunek bankowy.

Do obowiązków ubezpieczonej należało pozyskiwanie klientów. Nie wyznaczono jej harmonogramu czasu pracy. Ubezpieczona umawiała się z potencjalnymi klientami i prowadziła rozmowy. Pokrywała koszty związane z podróżą. Nie korzystała ze służbowego telefonu czy komputera. Do biura (...) przyjeżdżała wtedy, kiedy musiała odbyć rozmowę z Prezesem Zarządu.

Poza kontraktem na budowę drogi (...) w L., ubezpieczona pozyskała również innych kontrahentów dla (...). Kontrakty obejmowały budowę drogi (...) w M.. Zawierane były z portugalską firmą (...). Kontrakty na budowę dróg (...) ostatecznie były warte po 2 000 000 zł.

Praca ubezpieczonej była i jest nadzorowana przez Prezesa Zarządu (...). Składała ona W. K. raporty, 1-2 razy w tygodniu. Na bieżąco informowała go o możliwości pozyskania nowych klientów. Prezes Zarządu wydawał ubezpieczonej polecenia, które dotyczyły np. konieczności skontaktowania się z kierownikiem budowy, jeśli pojawiały się na budowie problemy natury organizacyjnej.

Ubezpieczona przebywała na zwolnieniu lekarskim od 18 grudnia 2018 r. do 7 maja 2019r. Przyczyną był nawrót zaburzeń depresyjnych i lękowych. Na schorzenia te ubezpieczona cierpiała już wcześniej.

Po powrocie do pracy ubezpieczona wzięła udział w kongresach gospodarczych w K. i w K.. Obecnie w dalszym ciągu stara się pozyskać nowych kontrahentów dla (...). Kontrakty mają dotyczyć np. podwykonawstwa w ramach prac budowlanych.

W dniu 17 kwietnia 2019 r. organ rentowy wydał decyzję, w której stwierdził, że K. T. jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od 1 września 2018 r.

Od powyższej decyzji ubezpieczony wniosła odwołanie, które zainicjowało niniejsze postępowanie.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego, aktach organu rentowego; odpisów z KRS; dokumentacji medycznej ubezpieczonego; zestawienia danych o podstawach wymiaru składek za pracowników za okres od września 2018 r. do kwietnia 2019 r. wraz z listą płac (k.14); informacji Naczelnika Urzędu Skarbowego (k.15); zeznań ubezpieczonej złożonych na rozprawie w dniu 11 września 2019 r. (k.30-32); zeznań Prezesa Zarządu (...)W. K. złożonych na rozprawie w dniu 11 września 2019 r. (k.32-34).

Sąd uznał za wiarygodne zeznania ubezpieczonej oraz Prezesa Zarządu (...) uznając je za spójne, logiczne i stanowcze. Z ich treści jednoznacznie wynika, że ubezpieczona pracowała i pracuje na rzecz (...). Dzięki jej staraniom (...) podpisała kilka ważnych kontraktów na budowę dróg i osiągnęła zysk z jednego kontraktu przekraczający 500 000 zł. Bez wątplenia umowa o pracę zawarta między ubezpieczoną i (...) nie została zawarta w celu uzyskania późniejszych świadczeń z ubezpieczenia chorobowego.

Sąd oddalił wniosek organu rentowego o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu psychiatrii i psychologii, który miałby ustalić czy potrzeba leczenia ubezpieczonej w okresie od 18 grudnia 2018 r. była spowodowana zdarzeniem nagłym, czy też wynikała z choroby istniejącej i leczonej przed zatrudnieniem ubezpieczonej w (...), bowiem ta okoliczność nie miała decydującego znaczenia w tej sprawie i zmierzała do bezpodstawnego przedłużenia postępowania. Wskazać należy, że z dokumentacji medycznej ubezpieczonej wynika, że pod koniec 2018 r. ubezpieczona miała nawrót zaburzeń depresyjnych i lękowych, zatem leczyła się ona na te schorzenia już wcześniej. Sam fakt wcześniejszego leczenia nie stanowi przeszkody do podjęcia zatrudnienia i w żaden sposób nie może dyskwalifikować ubezpieczonej na rynku pracy. W okresie w którym odwołująca świadczyła pracę była zdolna do jej wykonywania, lekarz medycyny pracy stwierdził zdolność odwołującej do wykonywania pracy na stanowisku menagera.

Sąd uznał, że zgromadzone dowody są kompletne i pozwalają na czynienie na ich podstawie ustaleń co do stanu faktycznego, a następnie na rozstrzygnięcie sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej zasługuje na uwzględnienie. Zaskarżona decyzja jest nieprawidłowa.

Przedmiotem sporu w niniejszym postępowaniu było ustalenie, czy ubezpieczona, jako pracownik w (...) faktycznie wykonywała pracę w ramach łączącej ich umowy o pracę. Organ rentowy kwestionował ważność tej umowy, twierdząc, że została ona zawarta w celu późniejszego skorzystania przez ubezpieczoną ze świadczeń z ubezpieczenia chorobowego. W konsekwencji organ rentowy uznał, że ubezpieczona K. T. jako pracownik u płatnika składek (...) nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od 1 września 2018r.

Na wstępie należy wyjaśnić, że organ rentowy ma uprawnienia do badania ważności umów w celu stwierdzenia objęcia ubezpieczeniem społecznym pracowników. Zgodnie z art. 68 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2019.300 t.j.) zwanej dalej ustawą systemową, do zakresu działania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych należy między innymi stwierdzanie i ustalanie obowiązku ubezpieczeń społecznych. Natomiast przepis art. 83 ust. 1 ustawy daje organowi rentowemu podstawy do prowadzenia postępowania administracyjnego w przedmiocie prawidłowości zgłaszania i przebiegu ubezpieczeń społecznych, co jednoznacznie sprowadza się do badania rzeczywistej treści tytułu podlegania tym ubezpieczeniom (patrz: wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 19 stycznia 2012r., III AUa 1539/11; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 2005 r., sygn. akt III UK 200/04).

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt. 1 i art. 11 ust. 1 oraz art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2015r., poz. 121), zwanej dalej ustawą, pracownicy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu. Obowiązkowym ubezpieczeniom pracownicy podlegają od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania (art. 13).

Art. 8 pkt 1 ustawy stanowi, iż za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, z zastrzeżeniem, że jeżeli pracownik spełnia kryteria określone dla osób współpracujących, o których mowa w ust. 11 - dla celów ubezpieczeń społecznych jest traktowany jako osoba współpracująca.

Zgodnie z art. 13, pkt 1 obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają pracownicy od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku.

Jak natomiast stanowi art. 22 § 1 k.p. przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

W tym miejscu wskazać należy, iż wykładnia tego przepisu oraz wykładnia systemowa pozawala na następujące zdefiniowanie stosunku pracy: jest to stosunek prawny, w którym pracownik zobowiązuje się w sposób ciągły i na ryzyko pracodawcy do wykonywania osobiście odpłatnej pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie przez niego wyznaczonym, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem. Przyjmuje się przy tym, że cechą stosunku pracy jest podporządkowanie pracownicze jako swoista druga strona kierownictwa pracodawcy. Podporządkowanie (świadczenie pracy podporządkowanej), to "cecha która ma charakter podstawowy, konstrukcyjny dla istnienia stosunku pracy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 23 czerwca 2017 r., sygn. akt III AUa 1174/16).

Przechodząc do dalszych rozważań związanych z podporządkowaniem, podkreślić należy, że w stosunku pracy nie musi ono polegać na stałym "fizycznym" nadzorze pracownika. Podporządkowanie pracownika jest niewątpliwie cechą wyróżniającą stosunek pracy spośród innych kategorii stosunków prawnych, zatem brak tej cechy jest wystarczający dla uznania, że wykonywana praca nie jest świadczona w ramach stosunku pracy. Na podporządkowanie składa się

przy tym kilka elementów (co do sposobu wykonania pracy, co do czasu oraz co do miejsca), przy czym nie jest konieczne, by w każdym stanie faktycznym elementy te wystąpiły łącznie, z uwagi na potrzebę dostosowania realiów wykonywania stosunku pracy do sposobu działania współczesnej gospodarki, wymagającej w wielu branżach większej samodzielności i niezależności (a przez to kreatywności) pracownika. Istota pracowniczego podporządkowania sprowadza się jednak do tego, że pracownik nie ma samodzielności w określaniu bieżących zadań, ponieważ to należy do sfery pracodawcy organizującego proces pracy. Istotne jest zatem, aby stosunek pracy zrealizował się przez wykonywanie zatrudnienia o cechach pracowniczych. Zasadnicze znaczenie w procesie sądowego badania, czy dany stosunek prawny jest stosunkiem pracy, ma ustalenie faktyczne, czy praca wykonywana w ramach badanego stosunku prawnego rzeczywiście ma cechy wymienione w art. 22 § 1 k.p. W tym celu bada się okoliczności i warunki, w jakich dana osoba wykonuje czynności na rzecz innego podmiotu prawa i dopiero w wyniku tego badania (poczynienia stosownych ustaleń) rozstrzyga się, czy czynności te świadczone są w warunkach wskazujących na stosunek pracy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 11 maja 2017 r., sygn. akt III AUa 2155/16).

Do cech charakterystycznych dla stosunku pracy należy: obowiązek osobistego wykonywania pracy, zakaz wyręczania się osobami trzecimi, bezwzględne obowiązywanie zasady odpłatności, pracownicz obowiązek starannego działania, a nie osiągnięcia rezultatu, oraz obciążenie pracodawcy ryzykiem prowadzenia działalności. W orzecznictwie wskazuje się też inne cechy charakterystyczne dla stosunku pracy, takie jak: wykonywanie pracy skooperowanej, zespołowej, ciągłość świadczenia pracy, specyficzne zasady funkcjonowania podmiotu zatrudniającego, występowanie pewnych cech charakterystycznych dla stosunku pracy, np. wypłaty wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, wypłaty zasiłku chorobowego i korzystania ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego, albo cech obcych stosunkowi pracy, np. obowiązku "odpracowania" urlopu lub wykonywania pracy "na wezwanie" pracodawcy w celu zastępstwa nieobecnych pracowników.

Ponadto zgodnie z utrwaloną linią orzecznictwa pojęcia pracownik i zatrudnienie nie mogą być interpretowane na użytek ubezpieczeń społecznych inaczej niż interpretuje je akt prawny określający prawa i obowiązki pracowników i pracodawców - Kodeks pracy (tak też: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 30 maja 2005 r., sygn. akt III AUa 283/2005).

Organ rentowy podniósł że umowa o pracę ubezpieczonej jest nieważna jako sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy - art. 58 § 1 i 2 kc.

Zgodnie z art. 58 § 1 kc czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednio przepisy ustawy.

W ocenie organu rentowego, umowa o pracę odwołującej jest nieważna w rozumieniu powyższego przepisu, bowiem działanie odwołującej i zainteresowanego było nakierowane na uzyskanie świadczeń ubezpieczeniowych.

Zdaniem Sądu, w okolicznościach rozpoznawanej sprawy nie można podzielić zarzutu organu rentowego. Czynność prawna jest sprzeczna z ustawą wówczas, gdy jej treść jest formalnie i materialnie niezgodna z bezwzględnie obowiązującym przepisem prawa. Natomiast czynność prawna mająca na celu obejście ustawy polega na takim ukształtowaniu jej treści, które z formalnego punktu widzenia nie sprzeciwia się ustawie, lecz w rzeczywistości (w znaczeniu materialnym) zmierza do zrealizowania celu, którego osiągnięcie jest przez nią zakazane.

Tymczasem z przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego wynika, że ubezpieczona faktycznie świadczyła pracę w ramach zatrudnienia pracowniczego na rzecz spółki (...), a zawarta przez strony umowa o pracę nie została zawarta w celu uzyskania świadczenia z ubezpieczenia chorobowego. Sam fakt, iż ubezpieczona jest znajomą Prezesa Zarządu tej spółki jest bez znaczenia dla oceny, czy ubezpieczona faktycznie wykonywała pracę w ramach spornej umowy o pracę. Należy podkreślić, że wbrew zarzutom organu rentowego ubezpieczona posiada doświadczenie w branży budowlanej, bowiem pracowała w niej przez 7 lat w Holandii. Zdobyte przez nią doświadczenie oraz nawiązane kontakty handlowe pozwoliły na pozyskanie przez pracodawcę lukratywnych kontraktów. To działania ubezpieczonej, oprowadziły do zawarcia umowy między (...), a M. E. przy budowie odcinka

drogi (...) koło L. i pozwoliły na sfinalizowanie umowy o pracę na warunkach zaproponowanych przez ubezpieczoną. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy jednoznacznie wskazuje, że ubezpieczona faktycznie pracowała na rzecz (...). Od 1 września 2018 r. (data rozpoczęcia wykonywania pracy) przyczyniła się do zawarcia kolejnych 3 kontraktów na budowę kolejnych dróg oznaczonych jako (...) i (...) oraz (...) w M.. Były to znaczące kontrakty dla (...).

Zauważyć należy, że stanowisko które zajmowała ubezpieczona wymagało dużej samodzielności, kreatywności i niezależności. Pozyskiwanie kontraktów i prowadzenie rozmów handlowych musi zakładać pewną swobodę co do miejsca i czasu wykonywania pracy. Niemniej jednak praca ubezpieczonej nadzorowana była przez Prezesa Zarządu (...), któremu zdawała relacje z odbytych rozmów, informowała go na bieżąco o swoich działaniach. Bez wątplenia w stosunku pracy łączącym ją z (...) występował element podporządkowania. Podkreślić należy, że po powrocie ze zwolnienia lekarskiego, ubezpieczona powróciła na dotychczas zajmowane stanowisko i nadal faktycznie świadczy pracę. Uczestniczyła w kongresach gospodarczych, w dalszym ciągu nawiązuje kontakty biznesowe z innymi przedsiębiorcami. Poszukiwane przez nią kontrakty obejmują przede wszystkim podwykonawstwo w ramach robót budowlanych.

Jednocześnie zdaniem Sądu wynagrodzenie przyznane ubezpieczonej uzasadnione było zakresem jej obowiązków, wykształceniem, przebiegiem dotychczasowego zatrudnienia. To dzięki działaniom pozwanej spółka realizuje wielomilionowe kontrakty.

Mając na uwadze powyższe rozważania, należy wskazać, że z całokształtu zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika w sposób nie budzący wątpliwości, że stosunek prawny łączący ubezpieczoną z (...) miał cechy stosunku pracy, ubezpieczona faktycznie świadczyła pracę na rzecz pracodawcy.

W związku z powyższym, Sąd na podstawie art. 477¹⁴§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i stwierdził, iż ubezpieczona jako pracownik u płatnika składek (...) Sp. z o.o. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu od 1 września 2018 r.

(-) sędzia (del.) Magdalena Kimel